

שבת Microphones on

(1) תלמוד בבלי מסכת שבת דף יח עמוד א

אין נותנין חטיף לתוך הריחים של מים אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום. מאי טעמא? - אמר רבה: מפני שמשמעת קול. אמר ליה רב יוסף: ולימא מר משום שביתת כלים

(2) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנב סעיף ה

ומותר לפתוח מים לגנה והם נמשכים והולכים בכל השבת; ולהניח קילור (סם של רפואה שנותנין על העיף) עבה על העיף אף על פי שאסור להניחו בשבת; ולתת מוגמר תחת הכלים והם מתגמרים מאליהם כל השבת ואפילו מוגמר מונח בכלי, דאין אדם מצווה על שביתת כלים... ומותר לתת חטים לתוך רחיים של מים, סמוך לחשיכה. הגה: ולא חיישינן להשמעת קול, שיאמרו רחיים של פלוני טוחנות בשבת. ויש אוסרים ברחיים (מח) ובכל מקום שיש לחוש להשמעת קול (טור ותוספות והרא"ש פ"ק דשבת, וסמ"ג וסמ"ק וסה"ת והגה"מ פ"ו ותשובת מהר"י סימן ק"ל ואגור) והכי נהוג לכתחלה, מיהו (מט) במקום פסידא יש להקל כמו שנתבאר לעיל סוף סימן רמ"ד. ומותר להעמיד כלי משקולת שקורין זייגער מערב שבת, אף על פי שמשמיע קול להודיע השעות בשבת, כי הכל יודעים שדרכן להעמידו מאתמול (טור, ועיין לקמן סימן של"ח).

(3) משנה ברורה סימן רנב ס"ק מח

ובכל מקום - כלל בזה כל כיוצא בזה המשמיע קול דאוושה מילתא ואיכא זילותא לשבתא וכמו שכתב בד"מ...

(4) משנה ברורה סימן רנב ס"ק מט

במקום פסידא וכו' - הטעם דאז יכול לסמוך אדעה ראשונה שמקלת ליתן מבע"י אבל בשבת אסור ליתן אפילו ע"י א"י ואפילו הוא שכירו ועיין לעיל בסימן רמ"ג במ"ב סק"י דיעשה שטר מכירה לא"י דהוא מוכרו לו על שבת:

(5) משנה ברורה סימן רנב ס"ק נ

כי הכל יודעים וכו' - ולא יחשדוהו שהעמידו בשבת והנה מוכח כאן דאסור להעמידו בשבת ואפילו לומר לא"י להעמידו בשבת וכונתו לשם מצוה לידע זמן ק"ש ותפלה ג"כ צ"ע דאפשר דיש בו מלאכה ד"ת ולא הותר ע"י א"י אפילו במקום מצוה

(6) שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן י (ב)

אם נתן את הכביסה בערב שבת בתוך מכונה אובטומטית שהיא גם מיבשת ולאחר שהכל נגמר היא נפסקת מאליה, דבכה"ג אי לאו דאסור מפני שהמכונה משמעת קול ואוושא מלתא וחשיב כמו רחים של מים דאסור...

(7) שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כב (לח)

אסור להכניס בגדים למכונה בערב שבת כדי שיתייבשו בתוך השבת, דהו"ל כהאי דין דריחיים (סימן רנ"ב סעיף ה' בהגה בשם יש אוסרים), ולכן אם הכניס בגדים למכונה בערב שבת שיתייבשו בשבת, דינם דהו"ל מוקצה

(8) תלמוד בבלי מסכת ביצה דף לה עמוד ב ודף לו עמוד א

/משנה/. משילין פירות דרך ארובה ביום טוב, אבל לא בשבת. ומכסים פירות בכלים מפני הדלף, וכן כדי יין וכדי שמן. ונותנין כלי תחת הדלף בשבת. גמרא... עד כמה? אמר רבי זירא אמר רבי אסי, ואמרי לה אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן, כאותה ששנינו: מפנין ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים, ומפני בטול בית המדרש. - ודלמא שאני התם, דאיכא בטול בית המדרש, אבל הכא דליכא בטול בית המדרש - לא! אי נמי התם היינו טעמא דארבע וחמש קופות שרי - משום שבת דחמיא ולא אתי לזלוזלי ביה, אבל יום טוב דקיל ואתי לזלוזלי ביה - כלל כלל לא... תיקו.

(9) ר"ן על הרי"ף מסכת ביצה דף יט עמוד ב

ואיבעיא לן בגמרא הני פירות דמשילין עד כמה ואמר רבי זירא אמר רב אמי אמר ר' יוחנן כאותה ששנינו מפנין אפילו ארבעה וחמשה קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחין ומפני ביטול בית המדרש ומספקין עלה דדילמא שאני התם דאיכא ביטול בית המדרש אבל הכא דליכא ביטול בית המדרש לא כלומר דלא שרינן כולי האי אי נמי לאידך גיסא דהתם היינו טעמא דארבע וה' קופות אין טפי לא משום דליכא הפסד ממון אבל הכא דאיכא הפסד ממון אפילו טובא נמי ולא מסיימי' ביה מידי ונראה שדעת הרב אלפסי ז"ל דכיון דלא איפשיטא נקיטין בה לקולא ולפיכך כתבה למתני' סתמא והשמיטה לאותה בעיא לומר דשרי אפילו טובא משום דאיסורא דרבנן הוא וספיקא לקולא וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהלכות יום טוב אבל הר"ז הלוי ז"ל כתב דכל מאי דדחינן דחייאת בעלמא נינהו ולא דחינן מאי דפשיטא ליה לרבי יוחנן דילפינן יום טוב משבת משום דחייאת בעלמא ומשמע דה"ה נמי בתלתא...

(10) שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן פד

דבר לדבר בשבת ע"י מייקראפאן פשוט שאסור וכבר פרסמו אגודת הרבנים שהוא אסור, ואף שאיכא אינשי שלא ידוע להם הטעמים מחוייבים לשמוע להוראת חכמים, ואותן שהקלו לא עשו כהוגן אף אם הם רבנים ואף אם אומרים שהן גדולים בתורה. ואבאר בקיצור את הטעמים שהם שנים שיש בהם חשש איסור מדאורייתא ושנים שהם איסורים ודאים מדרבנן, (א) דיש לידע שקול הנשמע מהמייקראפאן

איננו קול האדם עצמו אלא כשמדבר נעשה רושם של הברותיו שם ומה שנשמע הוא קול ההברה, וזהו חשש איסור דאורייתא במה שבדברו נעשה רושם באיזה מקום בהמייקראפאן, ואף שאין זה כתיבה שאינם אותיות יש עכ"פ איזה חשש מלאכה מאחר שנתחדש איזה דבר שע"ז נשמע קול רם ומרחוק אולי מכה בפטיש ואולי בונה, וצריך לעיין בברור איזו מלאכה, עכ"פ טעם זה הוא לחוש לאיסור דאורייתא, אף שלא ברור האיסור.

(ב) שלפי מדת הקול נגדל הוצאת כח העלעקטרי / החשמלי/ ונמצא שבדברו הוא מגדיל ומקטין את העלעקטרי... .

(ג) כיון שבחול הדרך לחבר המייקראפאן להעלעקטרי רק בשעה שצריכין לדבר ולא קודם, לכן אף אם לא היה שום איסור בעצם הדבור אסור זה מדרבנן, מהא שאסרו ליתן חטין לתוך ריחים של מים בערב שבת... .

(ד) דאיכא בזה גם איסור כלי שיר שאסרו מטעם שמא יתקן, דאף את המייקראפאן יכולין כמעט רוב בני"א לתקן כשמתקלקל בתוך הדבור וזה אירע הרבה פעמים, ואיסור זה הוא ג"כ איסור ברור דרבנן, ואין מועיל מה שישגרו באופן שלא יוכלו לתקן דמה שנאסר מדרבנן אסרו בכל אופן אף כשעשו עצה שלא יתקנו.

11) שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן פה

הנה בדבר מכונת השמיעה לחרשים אם יש בזה האיסור דיש בדבור ע"י מייקראפאן, נוהגין אנו כאן להקל אף שאנו אוסרין בדבור במייקראפאן מארבעה טעמים, שני טעמים שהם לחשש איסור מלאכה אבל אין האיסור ברור, ושני טעמים שברור איסורם אבל הם מדרבנן, מהטעם שאבאר.

והנה הטעם שאסור במייקראפאן משום שבחול הדרך של בני"א לחברו להעלעקטרי רק בשעה שצריכין לדבר ולא קודם, הרי איסור זה הוא דוקא בדבר שמשמיע קול לרבים, כהא דנתינת חטים לתוך רחים של מים בע"ש כדי שיטחנו בשבת כדאיתא בשבת דף י"ח, משום שיאמרו שנתן החטים בשבת ובכל כה"ג. שאוושא מילתא, שהוא שייך במייקראפאן שהוא נשמע לרבים, ולא במכונה זו שהוא ענין שלא נשמע כלל לאחרים שאינו בכלל איסור זה, עיין בב"י סוף סימן של"ח וברמ"א /או"ח/ סי' רנ"ב סעי' ה' בסופו ובמ"ב שם ס"ק מ"ח.

והטעם דכיון דהכל יכולים לתקן הוא ג"כ בכלל איסור כלי שיר, דהא מצוי שמתקלקל ויבואו לתקנו, נמי אין לאסור כיון דהוא רק לחרשים שיש להחשיב זה מילתא דלא שכיחא שלא גזרו, וגם שהוא צורך גדול מאד לאלו הצריכין לזה שבלא זה יש חשש פ"נ =פקוח נפש= כשירצה לילך החוצה שלא ישמע נסיעת המכוניות (קארט) שיש לומר שלא גזרו כה"ג, וכדי שלא יבא לחשש שיתקן צריך לדבק איזה דבר במקום ששייך התקון, ואילו היה זה בכלל הגזירה לא היה מועיל זה אבל כיון שאינו בכלל הגזירה מועיל זה לענין עצם החשש שלא ישכח ויתקן. ונמצא שמאלו איסורים הברורים שאיכא במייקראפאן ליתנהו במכונת השמיעה... .

והנה לבד זה הא החרש שבאזנו מונח המכונה אינו עושה שום מלאכה והנידון הוא על המדברים, שלכן על אותן שאין מדברין ביחוד להחרש אלא בכלל לעלמא הרי אינם מתכוונים ודבר שאין מתכוין מותר ואין זה פסיק רישא דהא כמה פעמים שאף עם המכונה אינו שומע, ורק על אלו שמדברין ביחוד להחרש הוא מתכוין, וגם הרבה פעמים כשמדברין ביחוד להחרש הוא שומע והוי גם פ"ר ואף בלא פ"ר הא כשמכוין אסור, ולכן כשאפשר טוב שלא ידברו ביחוד להחרש ותועיל המכונה לרוב הדברים שצריך לשמוע שהוא למה שמדברין בכלל לעלמא כגון מה שצריך לשמוע כשהוא נמצא ברחוב ובביהכ"נ ועל הדברים ששואל ישיבו לו שלא בדבור אלא ברמיהו, ואם א"א כעובדא זו שהיא קטנה בת שש שמוכרחין להשיב לה ולפעמים דוקא בדבור אין לאסור. ידידו, משה פיינשטיין.

12) Use of a Microphone on Shabbat, Rav Shaul Yisraeli, pp. 12-13

Therefore, applying the preceding discussion to the case of the microphone, which is set before Shabbat, without the need for any manual intervention, and, optimally, where the controls are locked and inaccessible during Shabbat, we may conclude that the reason of mar'it ayin is not applicable, as the use of automatic timers is common today and hence the operation of the microphone is similar to the chiming of the chime clock. This is the reason that we permit the use of Shabbat clocks to control home lighting, even though it appears to have been turned on or off on Shabbat.

The reason of "mundane activity" is equally inapplicable, as we have demonstrated that this applies only to extreme levels of noise which can be deemed inherently inappropriate to Shabbat. It must be noted that our discussion of this problem is predicated on the assumption that there is no forbidden category of melacha involved in the act of speaking into a microphone, based on the accepted permissibility of the use of a hearing aid on Shabbat (Igrot Moshe 4,85 and other authorities).

My discussion therefore dealt only with the problem of noisy machines, by analogy with the case of the water mill.

This argument in favor of use of the microphone is strengthened if we limit the use to mitzva purposes, such as the study of Torah, so that it can surely not be seen as interfering with the peace and sanctity of Shabbat; on the contrary, this would constitute a contribution to the proper sanctity of Shabbat. To this should be added the argument presented in the beginning of the article that mitzva purposes might meet the criterion of the Rama, who permitted noisy machinery in cases of financial loss.

This is my opinion, and I present it to the community of Torah scholars to examine and respond in order to reach a practical halachic conclusion.

13) הרבנות הראשית לישראל שבעים שנה לייסודה תרפא - תנש"א סמכותה פעולותיה ותולדותיה ד' 345

אבל הרב י' נסים לא הסכים גם לכך כפי שעולה ממכתבו אל הרב כ"ץ מברוקלין קבלתי מכתב בעניין הדיבור ברמקול יום שבת קודש ויו"ט אשר כב' כותב למצוא דרך לדבר ברמקול יוצא מן הכלל ושכב' הרב הראשי אונטרמן שליט"א התיר להשתמש בו אחרי התייעצות עם הפרופ'... אבל לדעתי אפילו אם יבחנו דבריהם של הפרופ' לב וחבריו ויתברר שבאמת אין כל חשש של איסור להשתמש בו בשבת ויו"ט הרי יש חשש שהציבור לא יבחין בין רמקול לרמקול ויש אשר לא ידעו להבחין ועל ידי כך ישתמשו ברמקול הרגיל גם אם לא השתמשו בו עד כה וכפי אשר כב' כותב שחשש זה או מעין זה חשש לו כב' הרב הראשי אונטרמן בנוגע לארץ ישראל